

Bilişim Teknolojileri Dersine Yönelik Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bilişim Teknolojileri Dersine Yönelik Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17858>

Özet

Bilişim Teknolojileri Dersine Yönelik Tutum Ölçeği (BTD-YTÖ), Ayşe Derya Işık ve Erdal Tanas Rıza tarafından 2011 yılında geliştirilmiş bir ölçektir. Bu ölçek, öğrencilerin **Bilişim Teknolojileri** dersine karşı geliştirdikleri duygusal, bilişsel ve davranışsal eğilimleri, yani tutumları, geçerli ve güvenilir bir şekilde belirlemeyi amaçlamaktadır. 34 maddeden oluşan ölçek, yüksek iç tutarlılık ve güvenilirlik değerlerine sahiptir. Ölçek, özellikle eğitim psikolojisi ve teknoloji eğitimi alanlarındaki araştırmacılar için öğrencilerin derse olan motivasyonları ve algıları değerlendirilmede kritik bir araç olarak tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Bilişim Teknolojileri, Tutum Ölçeği, Eğitim Psikolojisi, Geçerlik, Güvenirlilik, Öğrenci Tutumu, Teknoloji Eğitimi.

Yazarlar

Ayşe Derya Işık, Erdal Tanas Rıza.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, öğrencilerin **Bilişim Teknolojileri** dersine yönelik olumlu veya olumsuz tutum düzeylerini nicel olarak ölçmektir. Elde edilen veriler, eğitimcilerin ve politika yapıcıların ders müfredatını, öğretim yöntemlerini ve materyallerini öğrencilerin ihtiyaç ve algılarına göre yeniden düzenlemesine yardımcı olmayı hedefler. Ölçek, öğrencilerin teknolojiye karşı duygusal tepkilerini, derse olan ilgilerini ve dersin faydasına dair inançlarını saptamak için geliştirilmiştir.

Yapı

Ölçek, öğrencilerin bir akademik derse yönelik genel tutumunu ölçen psikometrik bir yapıya odaklanmaktadır. Tutum, genellikle üç bileşenli bir yapı olarak ele alınır: bilişsel (inançlar), duygusal (hissedilenler) ve davranışsal (eylem eğilimleri). BTD-YTÖ, bu yapıyı **Bilişim Teknolojileri** dersi bağlamında değerlendirir. Faktör analizi sonrası 34 maddeden oluşması, ölçeğin birden fazla alt boyutu (faktörü) kapsadığına işaret etmektedir, ancak kaynakta bu alt boyutların detayları belirtilmemiştir. Ölçek, öğrencilerin derse yönelik istekliliklerini, zorluk algıları ve dersi gelecekteki yaşamları için ne kadar önemli bulduklarını ölçmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin **geçerlik** çalışmaları, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne derece doğru ölçtüğünü kanıtlamayı amaçlamıştır. Yapılan istatistiksel analizler, Bilişim Teknolojileri Dersine Yönelik

Tutum Ölçeği'nin güçlü bir **iç geçerli**e sahip olduğunu göstermektedir. İç geçerlik, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen tek bir yapıyı (bu durumda, Bilişim Teknolojileri dersine yönelik tutumu) ne kadar iyi temsil ettiğini gösterir. Bu sonuçlar, ölçeğin kavramsal olarak sağlam ve tutarlı olduğunu doğrulamaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin **güvenirlilik** analizleri, ölçeğin tutarlı ve kararlı ölçümler sağladığını ortaya koymuştur. 34 maddelik nihai ölçek için hesaplanan iç tutarlılık katsayıları oldukça yüksektir:

Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı: 0.95.

Sperman Brown güvenirlilik katsayısı: 0.94.

Genellikle 0.70 ve üzeri değerler kabul edilebilir güvenirlilik düzeyini gösterirken, bu katsayıların 0.90'ın üzerinde olması, ölçeğin mükemmel derecede güvenilir olduğunu kanıtlamaktadır. Ayrıca, maddelerin madde-toplam korelasyon katsayıları 0.45 ile 0.73 arasında değişmektedir. Bu yüksek korelasyon değerleri, her bir maddenin ölçeğin genel yapısına güçlü bir katkı sağladığını ve ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğunu desteklemektedir (Özdamar referansına uygun olarak).

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme sürecinin bir parçası olarak gerçekleştirilen **faktör analizi**, tutum yapısının boyutlarını belirlemek ve madde sayısını optimize etmek için kullanılmıştır. Başlangıçta daha fazla madde içermesi muhtemel olan ölçek, faktör analizleri sonucunda en güçlü ve tutarlı 34 maddeye indirgenmiştir. Bu analiz, ölçeğin yapı geçerliliğini sağlamlaştırmış ve maddelerin altında yatan teorik faktörleri başarıyla ortaya çıkardığını göstermiştir. Elde edilen yüksek güvenirlilik katsayıları, faktör analizinin başarılı bir şekilde tek bir yapıyı veya ilgili alt yapıları temsil eden maddeler kümesi oluşturduğunu doğrulamaktadır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Yeni bir psikometrik araç geliştirilmiştir).

Format: 34 maddeden oluşan, 3 dereceli Likert tipi ölçek.

Mevcut Diller: Türkçe.

Hedef Kitle: Bilişim Teknolojileri dersini alan öğrenciler.

Yaş Grubu: Araştırmamızın yapıldığı eğitim kademesine göre değişimle birlikte, genellikle ortaokul veya lise öğrencileri.

Popülasyon Detayları: Ölçek, Bilişim Teknolojileri dersine yönelik tutumları belirlemek üzere genel öğrenci popülasyonu üzerinde standartlaştırılmıştır.

Test Metodolojisi: Maddeler 3 dereceli bir Likert formatında puanlanmaktadır:

Katılıyorum: 3 Puan

Kararsızım: 2 Puan

Katılmıyorum: 1 Puan

Yüksek puanlar, Bilişim Teknolojileri dersine yönelik daha olumlu bir tutumu işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Bilişim Teknolojileri, Tutum, Ölçek Geliştirme, Cronbach Alpha, Spearman Brown, Madde Analizi, Eğitim.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ayşe Derya Işık

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Kaynakta belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresleri: aysederya@bartin.edu.tr

Yazma Adresi: Kaynakta detaylı adres bilgisi verilmemiştir (Bartın Üniversitesi ile ilgili mevcuttur).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2011 (Ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yayınlandı yılı).

Kullanım Şinleri ve Ücret: Ölçek, akademik çalışmalar bağlamında yazarların izniyle kullanılabilir. Ticari kullanım ve ücret bilgisi için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Bu ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışmalarına ait temel referans aşağıda sunulmuştur:

Işık, A. D. ve Rıza, E. T. (2011). Bilişim Teknolojileri Dersine Yönelik Tutum Ölçeği'nin geçerlik ve güvenirlik çalışmaları. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 6 (1) 46-54.

Özdamar referansı, güvenirlik hesaplamalarında kullanılan istatistiksel testler belirtmek üzere kaynakta adı geçen ancak tam künyesi verilmeyen ikincil bir kaynaktır.

Makalenin orijinal yayına ıu bağlantıdan ulağılabılır: dergipark.ulakbim.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi ıuradan indirilebilir: bilisim-teknolojileri-dersine-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf

Bilişim Teknolojileri Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin 34 maddelik içeriği, sağlanan kaynak metinde yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi için lütfen referans makaleye (Işık & Rıza, 2011) bağvurunuz veya sorumlu yazar Ayşe Derya Işık ile iletiğime geçiniz.

ARABPSYCHOLOGY.COM